

## Leif Bloch Rasmussen

### A. Kommentarer och frågor till Elisabeth Ahlsén

(De delar av Rasmussens kommentarer som särskilt kommenteras av Ahlsén är i fetstil).

Forskning er et detektivarbejde, skriver Ahlsén. Kom til at tænke på en artikel af Gary Shank. Der i 2001 skrev om et imaginært møde mellem Dr. Watson og Sherlock Holmes, hvor de havde aftalt at mødes efter begges død. Men Sherlock Holmes kom ikke som aftalt, da han havde mødt en virkelig spændende person. Charles Sanders Peirce. De to kunne tale om detektiv-arbejde. Til gengæld sendte han sine overvejelser om detektiv-arbejde og forskning til dr. Watson, baseret på Peirce' ti tegn-kategorier<sup>1</sup>.

Metoden i Ahlsén artikler bygger på 'Aktivitetsbaseret kommunikationsanalyse' ('Versamhetsbaserad kommunikationsanalys') i samspil med andre metoder. I denne analyse indgår Peirce' tegn-kategorier ikon, index, symbol, der bruges til at fortolke, forklare og forstå, skaffe viden om afasi-patienters adfærd i forskellige aktiviteter. Måske læser jeg forkert - eller måske er jeg ikke godt nok inde i hele dette forsknings- og praksisfel. **Men jeg vil alligevel mene, at brugen af Peirce' tegn-teori (hans udgave af semiotik - semioesis) kunne udvides, således at hans triadiske tegn-klasser, det være sig de 10 oftest nævnte, men også de 28 og 66 tegn-klasser, han udviklede.**

Ikon, index, symbol udgør kun representamen som tegn for noget, objektet - og danner sammen med dette interpretanten i en triadisk relation, hvor alle skal være med. Opdelingen af representamen i ikon, index og symbol svarer jo til de fænomenologiske kategorier (phaneroskopien i Peirce' sprog): 1. hed: potentiale, 2. hed: aktualitet og 3.hed: vane. Igen som triade. Peirce' kombinatorik giver da de 10 tegn-klasser, jvf. min artikel om pragmatisme.

**Det forekommer mig vigtigt at undersøge, hvordan afasi (måske i forskellige former) påvirker brugen af de 10 tegn-klasser, jvf. de tre aktivitets-situationer, der beskrives i artiklen.** Kan som nævnt udvides til flere tegn-klasser gennem de 10 tegn-kategorier Peirce sluttede med at foreslå i sine dialoger med Victoria Welby. **Måske endda med hendes ord undersøge, om Peirce' tegn-klasser er udtryk for 'father-sense', hvor hendens egen Significs er udtryk for 'mother-sense'. Begge i dialog forstås.**

**Et andet spørgsmål jeg har handler om 'hjerne-forskningen' og mulighederne for at finde kortikale venstersidigeskader, højresidigae skader såvel som subkortikala skader.**

Kjeld Mølgaard, danske hjerneforsker og tidligere rektor for Københavns Universitet fortalte mig engang, at det var vigtig at forstå, at det centrale i hjernen var synapserne og forbindelserne mellem synapserne. Lidt spøgende sagde han, at **teorien og højre hjernehalvdel som fokus for logik og venstre hjernehalvdel som fokus for følelser burde revideres til et spørgsmål om antal synapser og deres størrelse. Des færre og større synapser, des mere logik; jo flere og mindre synapser, der mere følelse. Jeg spurgte**

---

<sup>1</sup> Gary Shank: It's Logic in Practice, My Dear Watson: An Imaginary Memoir from Beyond the Grave ,Forum: Qualitative Social research, Vol. 2, no. 1, Febr. 2001.

**naturligvis: hvad med mig:** Jeg er civilingeniør, ph.d. i teknisk styring og nu 'IT-ekspert': der kan vel ikke være mere end to synapser tilbage - jeg kan kun digital logik. Hvad skal jeg gøre: "Der er tre veje", sagde han med et smil, " elektrochock, men det vil jeg ikke anbefale; stærke natur-oplevelser eller forelskelse. Så kan du selv vælge mellem de to sidste". Jeg var gift med hans kones søster - så jeg valgte naturoplevelserne. Jeg håber det har virket.

**Mit spørgsmål bliver imidlertid om ikke lige præcis stærke naturoplevelser og forelskelser hører til rhemisk, ikonisk, kvalitegn tegn-klasse, medens argument, symbolsk, legitegn tegn- klassen hører til sprog-beherskelsen.**

**Jo, jeg ved at skader i hjernen ikke kan behandles så simpelt, men føler der er nogle muligheder for forståelse og behandling af afasi, der forsvinder, dersom der primært tænkes i index, ikon, symbol og ikke i hele spektret af triadisk interagerende tegn.**

Jeg er opmærksom på, at mine kommentarer og spørgsmål har fokus på Peirce, og at andre verdenssyn, videnskabsteorier naturligvis også bør med i det samlede billede.

## **B. Kommentarer og svar från Elisabeth Ahlsén (EA) till Leif Bloch Rasmussen (LBR)**

### **Utdrag 1 ur Kommentar från LBR:**

Men jeg vil alligevel mene, at brugen af Peirce' tegn-teori (hans udgave af semiotik - semioesis) kunne udvides, således at hans triadiske tegn-klasser, det være sig de 10 oftest nævnte, men også de 28 og 66 tegn-klasser, han udviklede.

Det forekommer mig vigtigt at undersøge, hvordan afasi (måske i forskellige former) påvirker brugen af de 10 tegn-klasser, jvf. de tre aktivitets-situationer, der beskrives i artiklen.

Måske endda med hendes ord undersøge, om Peirce' tegn-klasser er udtryk for 'father-sense', hvor hendens egen Significs er udtryk for 'mother-sense'. Begge i dialog forstås.

**EA Kommentar till LBR utdrag 1 ur kommentar 1:** Det är mycket möjligt att ett utökat användande av Peirces teckenteori med fler kategorier, enligt Bloch Rasmussens framställning med 10 teckenklasser, skulle kunna ge mer information. Detta är dock mycket svårt att veta utifrån den information som ingår i Bloch Rasmussens artikel, då det inte framgår där hur kategorierna skulle kunna tillämpas. Man kommer dock faktiskt ganska långt med index, ikon och symbol.

### **Utdrag 2 ur Kommentar från LBR:**

Et andet spørgsmål jeg har handler om 'hjerne-forskningen' og mulighederne for at finde kortikale venstersidigeskader, højresidige skader såvel som subkortikala skader.

.. teorien og højre hjernehalvdel som fokus for logik og venstre hjernehalvdel som fokus for følelser burde revideres til et spørgsmål om antal synapser og deres størrelse. Des færre og større synapser, des mere logik; jo flere og mindre synapser, der mere følelse. Jeg spurgte naturligvis: hvad med mig:

Mit spørgsmål bliver imidlertid om ikke lige præcis stærke naturoplevelser og forelskelser hører til rhemisk, ikonisk, kvalitegn tegn-klasse, medens argument, symbolsk, legitegn tegn- klassen hører til sprog-beherskelsen.

Jo, jeg ved at skader i hjernen ikke kan behandles så simpelt, men føler der er nogle muligheder for forståelse og behandling af afasi, der forsvinder, dersom der primært tænkes i index, ikon, symbol og ikke i hele spektret af triadisk interagerende tegn.

**EA Kommentar till LBR utdrag 2 ur kommentar 2:** När det gäller hjärnhalvornas möjliga specialisering har höger och vänster hemisfär kastats om i frågan. Man brukar tala om mer logiskt tänkande i vänster och mer emotionellt?/holistiskt i höger. Emotionellt är dock också mer beroende av subkortikala (inre) strukturer som är mer centralt lokaliserade. Men, som det står i frågan, varken denna uppdelning eller frågan om synapser, som kanske skulle vara förenlig med den, kanske inte, fångar komplexiteten i hjärnans arbete, såväl när det gäller språk som naturupplevelser och det komplexa samspelet mellan många områden och funktioner i hjärnan.

Frågan om tecken-tilldelning utreds inte djupare här (se svar ovan), då antagandet att det blir mer komplext stämmer. Hur man klassificerar förälskelse och starka naturupplevelser beror på om det är den direkta upplevelsen eller minnet av den som åsyftas. Vilket är det?